

תורת הר שמואל

זמן השבת:

כניתה: 6:49 צאתה: 6:55 ר'ת: 7:31 שקיעה: 6:20

מזל טוב

להר' ירח טוקר ורعيתו הי"ז

בהתגויו בנים למצאות, קידושא רבنا בחלק העליון של הר שמואל

ולהר' מרדכי ייטנטשטיין ורعيתו הי"ז
על הולדת הנכדה

ולהר' יוני קנולסקי ורعيתו הי"ז
על פדיון הבן

ולהר' מתניה סוויסה ורعيתו הי"ז
על הולדת הבת

ברכה שמחה ונחת באורך ימים ושנים!

(א' ח') ויקרא אלהים לركיע שמים ויהי ערָב

ויהי בקר ים שני,

כתב רשי"י: ויקרא אלהים לركיע שמים, שא מים, שם מים, אש ומים, שערבן זה בזה ועשה מהם שמים ע"כ.

בדבורי הימים א' (פרק ט' ז פסוק כ"ו) ובתרחילים (פרק צ' ז פסוק ה') כתוב: כי כל אלהים אלילום וה' שמים עשה, ודבר הפסוקים קשה, א. אם עניין הפסוק בא להסביר את החילוק שבין הקב"ה בורא עולם, לבין העבודות זרות, אם כן מה התשובה בכרך שאומר הפסוק כי כל אלהים אלילום וה' שמים עשה, כל האלים הם הבעל, כי הקב"ה ברא את השמים? איזו תשובה זו? היה צריך הפסוק להסביר לנו שה' אחד או שה' יחיד ומיחוץ אדון הכל היה הוא והיה, אבל מה היא תשובה זו - שה' ברא את השמים?

עוד קשה שם בא הפסוק לומר את השבח של בורא עולם, אם כן שבחו הוא שברא עולם ומלאו! ומה תשובה הפסוק שה' שמים עשה? וכי רק את השמים עשה בורא עולם?

אלא נראה להסביר, שחילוק דרך עובדי העבודה זהה - מעם ישראל, הוא בזה שהם מאמינים בכוחות, אם יש הר גבורה ורם, יעבדו את ההר והוא יאמירו שההר אלה לא רצוץ, כיון שהם מתפעלים מכוחו. בזכא השמים יעבדו את המשמש או מה שבברשותם יחשב לכך. בעצים הם ישתחוו לעץ רענן. הרי שעבודה זהה הוא התפעלות מהכחות והtabtotות בפניהם, ולכן ירכבו אליליהם, אליל האש ואליל המים, אליל ההרים והשמים וכן עוד הרבה. ועינן שיר השירים (פרק א' פסוק ט') שכתוב לסתותי ברכבי פרעה דמיית רעיה, ובתרגום כתוב שאמרו רשיעיא וערבלאן ונוכראין די ביניון ית מו דימא יכול למגבה ית טינא לא יכול לנגבא ע"כ, הינו שהרשעים אמרו שיש יכולת לה' לשלו על המים אך לא על היבשה, וכל זה הוא אמונה הכהות, שיש להקב"ה יכולת לשלו על היבשה, וכבר הנאמר בברכת המעריב ערבים גולן אור מפני חושר.

ובכך יבואר המדרש בשיר השירים - **שיר השירים אשר לשלהם ודרשו במדרש** - למי שהשלום שלו, שעייר השבח באמנות הבורא הוא מה 'שהשלום שלו' לקחת אש ומים עז ורוח ולעשות בהם כרצונו, וזה יורה לנברא כי בורא ומנהיג יחד לעולם והוא השם, וכן כתוב במדרש (ילקוט שה"ש) אשר לשלהם למי שהשלום שלו שהם עשה, שככל הייחוד של בורא עולם ניכר במה שברא את השמים - שהוא צירוף אש ומים, הקב"ה ברא את כולם ולכן אמונה הכהות אינם כלום, ובertzתו יכניע שני שמי דימא יכול מכביה את השני, להיות ייחדו ולבורא מזו דבר שלishi - שמים, והוא התשובה לטועים, ועינן לבוש (או"ח סיון נ"ט ס"א) בביואר הנאמר בברכת המעריב ערבים גולן אור מפני חושר.

ועפ"ז יבואר הפסוק בתהילים (פרק נ"ז פסוק י"א) כי גדול עד שמים חסוך ועד שחקיים אמרתך, ובפסחים (דף נ' ע"ב) רבא רמי, כתיב כי גדול עד שמים חסוך, וכתיב (טהילים ק"ח) כי גדול מעל שמים חסוך, הא כיitz, כאן בעושין לשם וכאן בעושין שלא לשם, וכדרב יהודה דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשם שמתוך שלא לשם בא לשם ע"כ.

ובגדיר של עד שמים ומעל שמים נראה להמשיל תחילת, הנה אם יבשלא אדם מأكل עם מני תבלינים ומאכלים בישול גמור באופן שאין כל אדם יודע לעשותו המשך בעמוד 3

פרשה מפורשת

הרב דוד שרubi

כתב רשי"י: ויקרא אלהים לרקיע שמים ויהי ערָב

וזה בזה ועשה מהם שמים ע"כ.

בדבורי הימים א' (פרק ט' ז פסוק כ"ו) ובתרחילים (פרק צ' ז פסוק ה') כתוב: כי כל אלהים אלילום וה' שמים עשה, ודבר הפסוקים קשה, א. אם עניין הפסוק בא להסביר את החילוק שבין הקב"ה בורא עולם, לבין העבודות זרות, אם כן מה התשובה בכרך שאומר הפסוק כי כל אלהים אלילום וה' שמים עשה, כל האלים הם הבעל, כי הקב"ה ברא את השמים? איזו תשובה זו? היה צריך הפסוק להסביר לנו שה' אחד או שה' יחיד ומיחוץ אדון הכל היה הוא והיה, אבל מה היא תשובה זו - שה' ברא את השמים?

עוד קשה שם בא הפסוק לומר את השבח של בורא עולם, אם כן שבחו הוא שברא עולם ומלאו! ומה תשובה הפסוק שה' שמים עשה? וכי רק את השמים עשה בורא עולם?

אלא נראה להסביר, שחילוק דרך עובדי העבודה זהה - מעם ישראל, הוא בזה שהם מאמינים בכוחות, אם יש הר גבורה ורם, יעבדו את ההר והוא יאמירו שההר אלה לא רצוץ, כיון שהם מתפעלים מכוחו. בזכא השמים יעבדו את המשמש או מה שבברשותם יחשב לכך. בעצים הם ישתחוו לעץ רענן. הרי שעבודה זהה הוא התפעלות מהכחות והtabtotות בפניהם, ולכן ירכבו אליליהם, אליל האש ואליל המים, אליל ההרים והשמים וכן עוד הרבה. ועינן שיר השירים (פרק א' פסוק ט') שכתוב לסתותי ברכבי פרעה דמיית רעיה, ובתרגום כתוב שאמרו רשיעיא וערבלאן ונוכראין די ביניון ית מו דימא יכול למגבה ית טינא לא יכול לנגבא ע"כ, הינו שהרשעים אמרו שיש יכולת לה' לשלו על המים אך לא על היבשה, וכל זה הוא אמונה הכהות, שיש להקב"ה יכולת לשלו על היבשה, וכבר הנאמר בברכת המעריב ערבים גולן אור מפני חושר.

ובכך יבואר המדרש בשיר השירים - **שיר השירים אשר לשלהם ודרשו במדרש** - למי שהשלום שלו, שעייר השבח באמנות הבורא הוא מה 'שהשלום שלו' לקחת אש ומים עז ורוח ולעשות בהם כרצונו, וזה יורה לנברא כי בורא ומנהיג יחד לעולם והוא השם, וכך כתוב במדרש (ילקוט שה"ש) אשר לשלהם למי שהשלום שלו שהם עשה, שככל הייחוד של בורא עולם ניכר במה שברא את השמים - שהוא צירוף אש ומים, הקב"ה ברא את כולם ולכן אמונה הכהות אינם כלום, ובertzתו יכניע שני שמי דימא יכול מכביה את השני, להיות ייחדו ולבורא מזו דבר שלishi - שמים, והוא התשובה לטועים, ועינן לבוש (או"ח סיון נ"ט ס"א) בביואר הנאמר בברכת המעריב ערבים גולן אור מפני חושר.

ועפ"ז יבואר הפסוק בתהילים (פרק נ"ז פסוק י"א) כי גדול עד שמים חסוך ועד שחקיים אמרתך, ובפסחים (דף נ' ע"ב) רבא רמי, כתיב כי גדול עד שמים חסוך, וכתיב (טהילים ק"ח) כי גדול מעל שמים חסוך, הא כיitz, כאן בעושין לשם וכאן בעושין שלא לשם, וכדרב יהודה דאמר רב יהודה אמר רב לעולם יעסוק אדם בתורה ובמצוות אף על פי שלא לשם שמתוך שלא לשם בא לשם ע"כ.

ובגדיר של עד שמים ומעל שמים נראה להמשיל תחילת, הנה אם יבשלא אדם מأكل עם מני תבלינים ומאכלים בישול גמור באופן שאין כל אדם יודע לעשותו המשך בעמוד 3

**ואלה יעדמו על
הברכה...**

העלון נתרם על ידי אהוב תורה וחסד מזכה הרבים הר' ירח טוקר הי"ז

הר' ירח טוקר ורعيתו הי"ז מזמינים את הציבור לקידושא רבא לרגל העליה לTORAH ושבת בר המצווה לבנים בכורם

בניין יצחק נ'

בשבת פרשת 'בראשית' בבית הכנסת המרכזי בחלק העליון של ההר ... תפילה שחרית ועליה לTORAH בשעה 10:00
הקידוש לאחר התפילה בשעה 11:20 לערך

לאסורך הדחה אף כשל העיר מrozצפת. ומרן בשו"ע העתיק את לשון הרמב"ם, לכלאורה משמע שידעתו כדעת הרמב"ם, ולכן נראה שאף בזמןינו אין ראוי להתייר לבתחילה להדיח את הרצפה בשבת.

אולם שהרצתפה מlolכלכת ביותר, יש להתיר להדייה בכל אופן, שהרי כתב המ"מ שם והובא ב מג"א ובאחרונים שם, שהטעם שלא גזרו בכבוד הווא משום שכבוד נוחץ יותר מהדחה, וא"כ יש מקום לומר שבאופן שוגם ההדחה נחוצה, ברגע שהרצתפה lolכלכת הרבה, או בתמי חולמים שהשתיפה נחוצה שם, דינה כדין בכבוד, ולכן בצרוף דעת המkilים בהדחה כשל העיר מרוזצפת, יש להתיר אף לכתהילה לשוטף רצפה במים ובמגב, שבמגב אין חשש סחיטה, אבל בודאי שאין להשתמש בסמרטוט, שהרי יש בזה חשש סחיטה. גם נראה שאם מקום אחד בביית התלול, כגון שנשפך שם דברlolכלך או קיא וצדומה, מותר לשופר מים יול אותו מוקם ולהוציאו מרובו, ישיינו על זה שיון הדחה בלבד

ביבליות יוסף בשם מרן הרוב עזבודה כתב להתייר ברצפה מלוכלת מאוד לשופר האמצעים הנחוצים להגילה לרווחה נוראה

בשניות שבת ה'ה'כתה כתוב, אין לשטוּף את הרצפה גם כשהיא מרווצפת לא במלטיב משומן כיוב וסחיטה ואפ' לא בעוזרת מגוב מלך גומי, אמן בשעת הדחק כגון בבתי חולים כשיש להקפיד במילוי על הנקיון או גם בבית במיקום של כלור ובאפשר להקל לשטוּף את הרצפה המרווצפת בתנאי שישתמש לצורך זה במגוב גומי בלבד.

בפסק דין שוחהgan בזמנינו כתוב בשם כל הפסיקים שבסעיפים
בכל בת י'ישראל בכל מקומות מושבותיהם שאין שוטפים
רצפות בשבת ויום טוב לא בבתים ולא במקומות ציבוריים
למרות שבמרצפות שבזמןינו הדבר מופקע למרי לחוש
לאשוי גומות וגם לגוזר אותו מקומות שאינם מרווחים
מופקע הדבר כי אין הדרך כלל בזמנינו להדיח מקומות

כלתי מרווחים מכל מקום אין בידינו לשנות גזירות חז"ל וגדולי הפסיקים אמרו במקומם שהלכלהך רב או בלתי נסבל לכלוך דביק כל שכן שנולד מהלכלוך ריח רע כל שכן כייש לכבוד של צואהomi וריגלים או כייש סכתה החלקה שמן שנשפך מוחות לשופר שם מים ושאר חומרי ניקוי נוזלים וליקות במיל גומי המוחוד לכך לא מטלית משום איסור שחיטה ולאסוף את המים בכך אשה או גוררו לנקב הניקוק או מוחץ בבית שלא במקום אדמה הרואה לזרועה וחירשה וכן מותר לכתחילה לאסוף מים ושאר משקין שנשפכו על הרצפה וככפי המתברר אבל אסור בהחלתו בגמר הניקוי לפזר שם נוזל הברקה ולהבריק את המקום במטלית ביבשה או בכל המוחוד לכך, ובמקומות שישנם חולים וקשיים סייעודים תתיינוקות רכים אשר צריך לשמור על נקיון המקום להגנה ממחלות מדבקות מוגדרת לא פפקוק לשטוף ולהדיח הרצפה כפי הצורך וככפי הכללים הנ"ל לא מטלית וכו'.

לטסиковם: אין היתר לשוטף רצפה בשבת אלא אם יש לכלו ר' רב, ורק ע"י שופך קצת מים וגורף במגב בלי טمرוטין, ולא יגורף למקום שיש אדמה, או עפר, ובמגבת העשויה מספוג ר' יש חשש סחיטה.

האם מותר לשטוף ריצפה מלוכלכת מאוד בשבת וביום טו
ובכיאד

כתב הטור סימן שלן וז"ל מותר לרבע הבית כיון שאיןנו מכוני להשות גומות אלא שלא יעלה האבק ובה"ג התיר ג"כ לכבד הבית בכל מקום והרמב"ם ז"ל התיר במקומות המרוצף ואסר כשאינו מרוצף וחילק בסוכה שכתב אין סכין הקרע ואין מידיחין אותו אףי אם הוא מרוצף גוירה אותו שאיןנו מרוצף דאותו לאשוי גומות ור"י אסר גם הכלבוד בכל מקום וא"א הריא"ש ז"ל כתוב בתשובה שאלת על כבוד נוהגים אישור באשכנז ובארץ הוצאה סומכים על דבריו רב אלפס ולא מלאני לבן לאוסרו להם כי לא היו שומעין לי ומאחר שנתלו באלין גדול למה עשה אותם מזידין.

ומירן השולחן עורך בסימן שלו סעיף ג כתוב, אין סכין את הקרעק, ולא מדיחם אותו, אפלו הוא מרואץ.

וכתב המשנה ברורה אפילו הוא מרצוּךְ - דגזרין אתו
שאינו מדווץָךְ [רמב"ם] והוא דחתה ר"ב לעניין כיבוד ולא
גזר כן משומך כי בוד הוא יותר דבר נחוץ מהדחה. **ודע**
דרדחת רצפת הקישרים שנוהgan כהווים יש בהז עוד איסור
לעשות בשבת מלבד הדחה דחא ציריך להז שריית אלונטית
במימים כי יוציאו ויש בהז משומך כיבוד.

בשות ש"ת א/or לציון כתוב בשו"ע בסימן של ז"ס עיף ג' כתוב, אין סכין את הקרכע ולא מדיחים אותו אפילו הוא מרווח. והנה לכארה היה נראה להתייר כיום להධית את הרצפה, שהרי טעם האיסור הוא דוגרין מרווח אטו שאינו מרווח, כמו "ש הרמבי"ם בפרק כ"א מהלכות שבת הלכה ג'. והרי במקום שרוב בתיה העיר מרווחים לא גוזרים, וכמו "ש הריב"ש בסימן ש"ד, וראה גם בכאה"ל שם סעיף ב' ד"ה ו' במקומות שרוב הבתים מרווחים, ע"ש בדבריו. ומתעם זה יש לסייע את הארכה במיחס רישום

אלומן נראה שיש להחמיר בזה לתחילת השנה, שהרי מה שהתירו הראשונים במקומות כל העיר מרוזכפת, הוא ע"פ המבואר בגמ' בשבת צ"ה ע"א, אמיימר שרא זילחא במזוואה, ופירש ר' דזילחא היינו לרבע הבית, ואמיימר התיר משום שרצתת אבניים היהת בכל העיר, וכן כתבו התוס' בדף כ"ט ע"ב שמלעתם זה התיר אמיימר במזוואה. ומוכחה שבמקומות שונים בתו' העיר מרוזכפים מותר לרבע בימים. אלומן מהרמב"ם משמע שאין מפרש כדברי ר' ותוס', שכותב שם בהלכה ג', ואסור לכבד את הקרכע, שהוא יושא גומות, אלא אם כן היה רצוף באבניים, ומותר לולף מים על גבי הקרכע, ואני חושש שהוא יושא גומות, שהרי איןנו מתקווין לכך. מבואר שהרמב"ם ס"ל דהא דאמימר שרא זילחא היינו זילוף טיפי מים, ולא מيري בהגדה, ומה שהתיר רבא רק במזוואה, הוא ממש דבר ס"ל קר' יהודה שדבר שאיןנו מתקווין אסור, אבל אכן ס"ל קר' שダメטור). ואם כן לפיה אין להתיר הדחה לדעת הרמב"ם כשהכל העיר מרוזכפת שהרי הוא מפרש באופן אחר את הגמ' הנ"ל, (וראה עוד בריב"ש בסימן צ"ד שם, ע"ש), ולכן נראה שדעת הרמב"ם

פרפראות... הרב משה קלין

שבת בראשית

השבת הראשונה שאחרי חג הסוכות נקראת "שבת בראשית" מפני שהקוראים באותה השבת פרשタ' "בראשית" ויום התחלת התורה היא גם כן קצר יום טוב, ומזה ואילך קוראים כל שבת הפרשיות כסדרן. בשבת בראשית מתחילה מנהה ללימוד ולאמר פרק קי"ד שבת הילים, לפי שהפרק הזה מדבר בסדרי עולם ובריותיו, ומצרפים לפרק הזה חמישה עשר שיריו המועלות משום שנהפר השיטפון בזמננו של דוד המלך, שהוא עלול להזכיר אם ימושל חוסרironיםיה ועל ידי "שירי המעלות" ששבר דוד.

חוירו המים לתהום, ואם כן יש לפרקיו שיר המעלות האלה חלק בקיום מושבם בראשיתם (הר ארלבו מאייב).

בראשין

במילה זו הראשונה בתורה, נמזע עקרונות היסוד לחיה האדם.

שכן בראשית ר"ת ביטחון רצון אהבה שתיקה יראה תורה. (הגרא"א)
כמו"כ המילה בראשית מرمזות על הצורך לבקר בקול רם שכן היא ר"ת -
רבבך אמר שם ב' פרבר (מחשובות שנויות)

בשבט מלחים אם אומותם בא"ר מר' או כל שלוש אומותיהם ויאכום נימטריא
ובאותו עניין אמרת בגימטריא (במספר קטון) = תשע.

שמחת בית השואבה בבית איש החסד ר' שמעון שטיינר ורעייתו ה"ז

חתונת משפחת
ר' אריה ירושלמי
ה"ז
ニישואין הבן בمزל
טוב ושמחה
רבה!

שמחת בית
השואבה
בSOCOTAM של ר'
משה דלטיצקי
ורעייתו ה"ז
(המכונה משה
שוקולטה)

פרשה מפורשת

המשך מס' 1

עושה להם חסד אבל בוגדר של עד שמים, שהוא חסד יותר מאשר הבוראים אף עליין בוגדר הטבע, אבל הלומדים לשמה הקב"ה עושה להם חסד יותר ובוגדר מופלג מן הטבע, עליהם אמר מלך שמים חסדך שהקב"ה מפריד הטבע ליסודותיו הקודמים בעבורם, והוא חסד מעל שמים, מעל עירוב של אש ומים הנעשה כבר ומפרידם חוזרת לעשות להם חסד, וזה מבקש בתהלים בפסק ע"כ, וביאורתי שמפורש כח הבורא ופעולתו מה שאyi אפשר לשום נברא לעורב ב' כחות נוגדים ולעתות מהם שמים, וזה מורה שמנהייג יחיד לבירה אשר בורא הכל, אמנם כח עוד הוא שיכולה ביד הבורא היחיד אף להחזיר שמים לקדמותם ולהפריד חלקי זהה כמו שהיה מוקדם, והוא הוראה על מלכותו וגודלו עוז, ונראה שזה ביאור של עד שמים ומעל שמים, שהלומדים שלא לשמה הקב"ה

במהרה, הרי שעשה דבר של אומן, אך אם נבקש לאחר מעשה שיפריד כל החלק המאכל הזהה כמו שהיו קודם העירוב והבישול, זה אין יכולת בידו, ובפסוק DIDON בבראשית פירש"י ויקרא אליהם לركיע שמים, שא מים, שם מים, אש ומים, שערבן זה בזה ועשה מהם שמים ע"כ, וביאורתי שמפורש כח הבורא ופעולתו מה שאyi אפשר לשום נברא לעורב ב' כחות נוגדים ולעתות מהם שמים, וזה מורה שמנהייג יחיד לבירה אשר בורא הכל, אמנם כח עוד הוא שיכולה ביד הבורא היחיד אף להחזיר שמים לקדמותם ולהפריד חלקי זהה כמו שהיה מוקדם, והוא הוראה על מלכותו וגודלו עוז, ונראה שזה ביאור של עד שמים ומעל שמים, שהלומדים שלא לשמה הקב"ה

הרב משה סופר (שרי'בר)

(ז' בתשרי ה'תקכ"ג, 24 בספטמבר 1762 – כ"ה בתשרי ה'ת"ר, 3 אוקטובר 1839)

נודע בכינוי החת"ם סופר או חת"ס (על שם ספרו חידושי תורה משה), ראש ישיבה ומגדולי הרבניים והפוסקים בדורות האחרונים. תרם תרומה מכורעת לעיצוב השקפה היהודית-אורתודוקסית. אבי משפחת סופר-שרי'בר, המונה מאות צאצאים ובהם רבנים וגדולי תורה מפורסמים.

הרב משה סופר נולד נולד בפרנקפורט למשואל ורייזל בה'תקכ"ג. אבותיו היו סופרי סתם, וממקצתו זה נוצר שם המשפחה. בגיל ששה כבר למד תורה אצל רבי משולם זלמן חסיד, ובגיל שבע כבר ידוע לנו שחידש חידושי תורה משל עצמו. כשהיה בן 9 למד בישיבתו של הרב נתן-

-אדLER בפרנקפורט. רב שנחשב לרבו המובהק, ואף שימש לו תחليف לאב - ובגיל 13 כבר דרש בענייני הלכה. כמו כן למד גם אצל ה ר ב פ נ ח הס הורוביץ מחבר ספר ההפלה ואצל הרב טיבלי שייעיר במינץ.

ב-1786 הילך בשלחיות רבו לפראנסין, כדי להפיץ את תורתו בעולם, שם נשא לאשה את שרה מלכה - בתו של ר' משה ירווץ בפרנסין, ושם נעשה לראש היישיבה של העיר. בתחילת סיורו להוות בתפקיד רבנות אל מושזר פרנסין קיבל על עצמו בשנת 1794 משרת רבנות בעיר דרזדן שבמורביה, על פי תקנות מעהרבין (מורביה) בעת ההיא לא היה ניתן לכחן כרב ללא סמכה מרוב המדינה, החתום סופר שהחזק בסמכה רק מהרב אדר, ביקש מרבי מרדכי בנט שהיה הרב הכלל של מורביה ליטומכו, וקיבל ממנו כתוב סמכה בראשית שנת תקנ"ד. בשנת תקנ"ח (1798) עבר למטרסדורף שבונגריה (כיום מטרסבורג באוסטריה). שם שימש כרב הקהילה ועד בראש היישבה שיסיד.

בשנת 1807 התמנה לרב בפרשבורג (כיום ברטיסלאבה בירת סלובקיה), שהייתה הקהילה הגדולה והחשובה בהונגריה, שם המשיך להרכיב תורה בישיבה גדולה שאליה הגיעו תלמידים מארצות רבות

שמספרם הגיע עד ל-500. שימש כרב האגיל (המחוז) וכראש הישיבה כ-33 שנה - עד יום מותו, ובמקביל שימש גם כמוחל.

בשנת 1812, חמיש שנים אחריו שהגיע לפresher, מתה אשנו הראשונה, מוגמת ישראל אז להתקרב אל שרי מלוכה וללבת בחוקותיהם ולעוז תורה והוא נישא לשרה-סריל, אלמנתו של ר' אברהם משה קלישר ובתו של

רבי עקיבא איגר. מאשתו זו נולדו כל ילדיו, ארבעה בנים (אברהם-شمואל, שמעון, יוסף, ויצחק ליב), ושבע בנות (הינדל, גיטל, ינטל, שמחה, ריככל, רייזל ואסתר). בשנת 1832 נפטרה שרה-סריל, ולאחר כמה שנים נשא הרב משה סופר את חייה אלמנתו של הרב צבי הירש הלר מאלט-אופן שבונגריה.

תלמידיו הקימו ישיבות בכל רחבי הונגריה ומשמו ברבנות קהילות שונות.

לא רק תלמידיו של החת"ם סופר הערכו אותו והאידרו את שמו, גם תלמידי חכמים ידועים כמו הרב מרדכי בנט, רבי עקיבא איגר, רבי אפרים זלמן מרגלית, רבי משה מינץ, ורבים אחרים העריצוו, כיבדו והקנו לו מעמד הלכתני מיוחד. היהודים מקהילת רבות במרכז אירופה אוסטריה, הונגריה, צ'כיה וסלובקיה של ימינו) פנו אליו בשאלות בדייני אישור והיתר וענינים אחרים. הוא נחשב לפוסק אחרון שניitan לטסמור עלייו ולהווג על פי פסקיו, ופסקו התקבלו ללא שום עורור בקהילות הונגריה בפרט, וקהילות ישראל בכל מקום. שמו של החת"ם סופר יצא לתהילה בכל קהילות ישראל, וכך היה שופטים גויים שלוחו אליו שאלות הנוגעות להלכה היהודית.

נפטר בכ"ה בתשרי ת"ר בברטיסלאבה. על קברו בבית הקברות היהודי הקום "אוול" (ציוון) המהווה אתר עלייה לרגל, כאשר עקב בנית מנהרה לבנייש מתחת

למצודה העברית את רוב העצמות מבית העלמיין היישן לקבע אחים בבית העלמיין החדש, הושאר הציוון במקומו עם מספר קטן של קברים אחרים, ובهم קברייהם של רבי עקיבא איגר הראשון - סבו של חותנו, ותלמידיו ר' ב' י' ד' נ' י' אל פרוסטיץ. לצורך הסיליה הגביהו את הכביש קר שהציוון נמצא כתעת באתר תת-קרקעי שעוצב כדי זיכרונו לקהילה היהודית כולה.

ימיו של החת"ם סופר היו ימי ביכורי האמנציפציה היהודית באירופה המערבית. בעקבותיה החל תהליך חילון, השכלה וראשתה של תנועת הרפורמה. החת"ם סופר לא רק שלא שמה לקראת האמנציפציה, אלא ראה בה פגע גדול ופיתוי שיבוליל לאי-שםירת מצוות

ולהתבוללות: "הצהרה היא בהיפך, שהמלכות נותנת חירות לישראל ומגביהם ומקrabתם והיא צורה גודלה מראשה, שבעוונותוינו הרבים כל מגמת ישראל אז להתקרב אל שרי מלוכה וללבת בחוקותיהם ולעוז תורה על ידי זה יראו ויקחו מוסר ויתוקן קצר הפרצה הגדולה הזאת, ובזכותה זה נכח לראות בבנין ירושלים גדריה וענינה בב"א" (החפץ חיים - ספר גדר עולם)

"במעש' הרפורמים ראה סכנה גדולה לקיומו של עם ישראל, ולכן הפך להיות מראשי מתנגדיה, כאשר טבע את הסיסמה "חדש אסור מן התורה", שבמקור נאמרה על איסור האכילה מהתבואה החדשה (שנקראת חדש) לפניו שמניפים את העומר בבית המקדש.

חת"ם סופר העניק לסיסמה זו משמעות מקורית – כל شيء במצוות ובמנגאי ישראל אסור, אך ורק מפני שיש בו חידוש, גם אם אין סותר את התלמוד והפוסקים"

ראוייה ולכן הסתייג ממנה במקומות אחדים. את הברכה "אשר נתן לנו תורה אמתה, וחיה עולם נטע בתוכנו" פירש: תורה אמת היא התורה, וחיה עולם הם מדעים ודרך ארץ של העולם הזה. קודם תורה ואחר כך מדע. הוא ראה את החכਮות כמשמעות להבנת התורה. בדרשתו בפרשבורג ב-1811 אמר כי כל החכמויות הם רוקחות לתורה, והמה פתחים ושוררים לה".

במיוחד בהיסטוריה סבר כי אי אפשר לגשת אל בעיה חדשה ללא בחינת העבר, מפני שכח המציאות כפי שהיא הרגלה בהיסטוריה, הוא חזק יותר מטען עניות. הוא הדריך את תלמידיו ללמידה בין היסטוריה המקומית, וככתב את "ספר הזיכרון" בו הוא מספר על מאורעות שונים שהתרחשו בתקופתו.

החת"ס סופר התנגד לשיטת הפלפול וצדד בלימוד פשט ובקיאות, שلتפיסתו מביא לאמת. כך כתוב לאחד מתלמידיו: "טובה ציפורן של ראשונים, וכן ספרי האחرونנים ופפלולים העמוקים וחויקות". הוא קבע שאסור להשתמש בפלפול לפטוק הלכה, מכיוון שהנט�性 לפלפול עלולה להטעות את הלומד מהעניין המקורי.

הוא אף ביקר את שיטת הדודושים כאשר היא מתנגדת לפשטו של מקרא: "הרבה דרושים יוטר וחוקים נאמרים בתרגומים ובמדרשים, אך בתנאי שאין הפסוק על פשטו ואמתתו ולא יאמרו שהדרוש הוא הפשט... כי האמת אהוב מן הכל בפרט מה שנוגע הלכה למעשה". במצוותו הוא ממשיץ לצאצאו ללימוד ולמד את הבנים, תנ"ר עם פירוש רש", ותורה עם פירוש רמב"ן – כי הוא ראש אמונה אומן, ובו תחכמוני".

הוא סבר שיש למדוד כדי להגעה למסקנות הלכתיות, ולא לשם לימוד השקלא וטריא התלמודי כשלעצמו. החת"ס סופר נקט בשיטת הלימוד הפילולוגית-ביוקרתית בדומה לשיטתו של הגרא". תחת ידיו היו הרבה כתבי יד, והוא עמל לבירר את הגרסה הנכונה בתלמוד ובפוסקים, מפני

ש לדעתו שיטת הפלפול צמחה בשל גרסאות משובשות. לימודיו הSTITיע גם בסיגול השיטות המדועות של בחינת מקורות מקבילים מביניהם היסטורית, פילולוגית, ונסיוונית. הוא סבר כי הרבה מהביעיות ומהמכוונות בתלמוד היו מפני שיחסו דעה של חכם אחד לחכם אחר. הוא השתמש בניסויים כדי לברר שיעורי מידות המופיעים בהלכה, ובידיini כשרות לברור אנטומיה של בעלי חיים.

אף שהחת"ס סופר צידד בלמידה אגדה וקבלה, והשתמש במקורותיהן בדרשות ואף בהלכה, הוא התנגד לפסיקת הלכה על פי האגדה או בקבלה: "כל המערב דברי קבלה עם ההלכות... חייב משום זורע כלאים".

ומצוות מרצונם. וזה נקרא שעבוד ולא עבודה. כי בני חורין מעבדות הם, אך טומאת הארץ מושלת בהם".

במשך ההפורמים ראה סכנה גדולה לקומו של עם ישראל, ולכן הף להיות מראשי מונגוליה, כאשר טבע את הסיסמה "חדש אסור מן התורה", שבמקור נאמרה על אישור האכילה מהtaboa החדשה (שנקראת חדש) לפני שמנינים

את העומר בבית המקדש. החת"ס סופר העnick לסייעת זו ממשמעות מקורית – כל شيء במצבות ובמנגי ישראלי אסור, אך מפני שיש בו חידוש, גם אם אין סותר את התלמוד והפוסקים. הוא הדגיש ששינויים בדת, אפילו הקטנים ביותר,

יכולים לעורר את כוחה של היהדות. לשיטתו כל חידושים אסור מן התורה, וכל מנהג ישישראל נהגו בו, הפך להיות "נדר שננדר ברבים", שהפרתו כרוכה באיסור "לא יחל דברו" (במדבר ל, ג).

בשנת 1811 פעל החת"ס בהצלחה למען פתיחת בית ספר בפרשבורג בו תכננו ללמד גם לימודי חול. מאוחר יותר ניהלו המשכילים מערך לשגירת ישיבת פרשבורג ונכשלו לאחר מאבק עיקש מצדו. בשנת 1819 הוא תמן בבד"ז המבורג בעמדת נגד הקמת בית-כנסת רפורמי בעירם, בו בוטלו החלקים בתפילה שעסקו בבייאת הגואל ואחרים נאמרו בגזרנית, וכך זאת בליוי נגנית עוגב.

הוא הגדר שניינים אלה כסטייה ממשטורית ישראל. המחקר ההיסטורי רואה בחת"ס את הרוב הראשון שנינתן להגדייו כאורתודוקסי; בעוד שרבים מבני דורו, כמו הנודע ביהודה, עדין התייחסו למשכילים ולרפורים המוקדמים כתופעות מבודדות שאפשר לטפל בהן באופן נקודתי, הוא

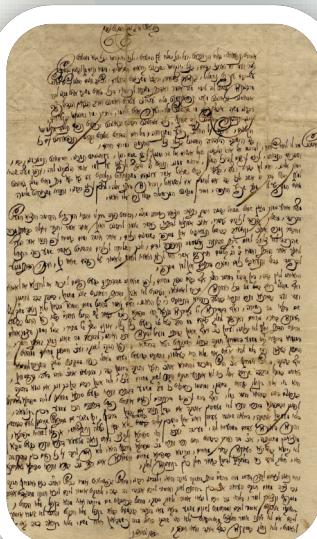
ניסח מענה כולל ומקייף ודgal בעימות חסר פשרות עם, מתוך הבינה כי כוחותיו כmirror אתරוא הולכים ונשחים על ידי התמורות הגדולות בחברה היהודית. אם קודם לכך היו להקילה סמכויות חוקיות לאכוף את ההלכה על חבריה, אלה הלכו והובלו על ידי השלטון. ההтурות ה governt בסבירה הפקה את קבלת חוקי הדת יותר ויוטר לעניינו של בחירה אישית. בעת שנשאל לגבי הרבניים שתמכו בעמדת בני היכל הרפורמי, השיב ב-25 בינואר 1819 – כי אילו היה הדבר מסור בידיו היה מוציא אותם מכלל ישראל.

מרות התנגדותו לשינויי בסדרי התפילה ולבוש המסורתי, סבר שאפשר ללמידה גם לudsonים כללים בתנאי שהם אינם אחרי לימוד התורה. עיקר הששו היה שההשכלה תשמש כשער להתבולות, כאשר אינה מלאה בתודעה יהודית

על הרפורמים

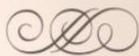
כתב החתום סופר:

"אילו היה דין מסור בידינו היה דעתך להפרישם מעלה גבוליינו. לא יותן מבנותינו לבניהם ומבניהם לבנותינו, כי היכי דלא ליתן לאמשובי אבתרייהו. ויהיה עדתם עדת צדוק וביתוס ענן ישאל. איננו בדידחו ואנן בדין. כל זה כ"ל להלכה ולא למעשה מבלתי רשות דמלכא יר"ה. וזולת זה יהיה דברי בטילים וכלא חשיב"

"ואמרתי שעייר סיבת הדבר, שאנו מರחיקים בעצמנו את הקב"ה" מאיתנו. הוא ציווה לנו והתקדישתם והייתם קדושים, ואמרו חז"ל כל המקדש עצמו מלמטה מקדשין אותו מלמעלה מעט מקדשין אותו הרבה, בעולם הזה מקדשין הבא, וכותב אחר אומר כי ד' אלקיר מטהילך בקרוב מהנין להציגר וג', והמאמר להציגר כולל הרבה ענינים, להציגר מן החרב מן הרעב וכן השבי ומון הביזה), והיה מחניך קדוש, ולא יראה בר ערות דבר ושב מהחרין, הרי באור לנו הכתוב מפורש, שכasher נהיה קדושים הוא מטהילך ביןינו להציגר מכול רע, אבל אם יראה בר ערות דבר הוא שב מהחרין, וממילא יחול עלינו כל הסיבות ח"ו" (החפץ חיים - מכתבים ומארמים)

בכימין טוב ומזול טוב
ישראל לנו ולכל ישראל

ס"ד

בשבח הוריה להשראת
על כל הטוב אשר גמלנו
שהחרינו וקייננו והגינו
יום היבנס בכנו בכורנו היקר

בנימין יצחק ני'
עלול נועם תורה ומצוות

מתכבדים אנו להזמיןכם לבוא
ולחשתקה עמנו בשמחתנו
שמחה בר המצווה

שתתקיים ביום שני
(08.10.18)
בארלום וודרינג קל'אָך,
רחוב התעשרה 5, תלפיות, ירושלים
בשעה 21:00 בערב

נשmach מאדר לआתכם, ובשמחה אתכם
ישמח גם ליבננו
ירחמיאל (ירח) וחווה טוקר

תפארת בני, אבות'
שמחים אנו להזמיןכם לשמחת בר
המצווה של נכרנו היקר
בשמחה ומחת כל הימים

הרבי יוסף טוקר ורעיתו
הרבי ברוך ברוקס ורעיתו

עטרת זקנים בני בניין'
ר' אהרן ארונסון, אנטטרידם.
ר' מרדכי טיטמן, ירושלים.

מזל טוב

הר' ירח טוקר ורעיתו הי"ז

מוזמנים את הציבור

לקידושא רבא

לרגל העליה לתורה

ושבת בר המצווה לבנים בכורם

בנימין יצחק ני'

בשבת פרשת 'בראשית'

בבית הכנסת המרכזי בחלק

העליזון של ההר...

תפילה שחרית ועלייה לתורה

בשעה 10:00

הקידוש לאחר התפילה בשעה

11:20 לערך

מזל טוב למשפחה ר' פנחס
קNELSKY על פדיון הנכד בן
להר' יוני ורעיתו הי"ז
ברכה שמהה ונחת באורן
ימים ושנים

0502616377	אחלמה 10 טל:	הצלה, עזרה ראשונה, דמיינים 24 שעות במימה - אברהם ג'אן
0587668000	אחלמה 11 טל:	הצלה, עזרה ראשונה, דמיינים 24 שעות במימה - חיים בלט
0547857575	ר' שלמה ברונו:	גמ"ח עירסה לטיון לחודשים ראשונים:
4	טל: 050-6401440	גמ"ח טיסולים וטירה לע"ב איל בן זהבה ז"ל, לרופאות טוהר בת שי שרה
0257110091	משפחת בן סימון, טל: 0504168728	אניצ'זה ואדים חמימ, לע"ב שמעון בן לאהה
16	גב' מטבוב: רה' אודם	אחותות ומוסמכת לשעת האוצר בשבת (פעיעות זיקוק ומכ':)
	גב' רינה:	אחותות ומוסמכת לשעת האוצר בשבת (פעיעות זיקוק ומכ':)
052-61616969	הרבי איתמר שעיה טל:	גמ"ח כסאות שלוחנות ומדירות וגמ"ח פלאטה של שבת:
0504116009	אבייאל ירושלמי טל:	גמ"ח כסאות שלוחנות, כסאות 'טפחים', סירים גדולים:
02-5711480	הרבי חיים טל:	גמ"ח כסאות שלוחנות תפוח שלוחן וכלי הגשה:
02-5715028	משפחה אלקאים טל:	גמ"ח מוצצים נקבוקים:
052-34667788	הרבח משה קליין טל:	גמ"ח להמסת אבני בכליות, החזרת פרקים למקום, וקיבוע:
054-8002882	משפחה נחמני טל:	מקאן, אנילציה, משאבת חלב 'דינוחשמי' לע"ב אסטור בת ג'יה
054-6535441	גב' קרולין שרעבי טל:	איסוף וולקנת מזון למשפחות:
0548590029	הר' אלעדר לי טל:	גמ"ח מכשיר ניוט וויז WAZE:

שירותי דת וגמילות חסד

לתיום בעני טהרה:	052-7111480	איילה טל:
שאלות בהלהה וטהרה:	054-2002882	הרבי דוד שרעבי טל:
שאלות בהלהה וטהרה:	02-5715176	הרבי יוסף שטירמן טל:
די תורה בדי מומנות ושכנים:	058-7188158	הרבי עמנואל אפרגן טל:
גמ"ח מרופאות:	054-8441374	גב' שלוה וטנטשין טל:
גמ"ח רדיוסטורים לחימום:	054-8441374	הרבי מרדכי ייטנשטיין טל:
מייך עכבים:	054-8402564	משפחת בן יש טל:
כricht של ברית:	050-5245392	משפחת נחמני טל:
גמ"ח בלוי גז:	121	משפחת דוד שילמן אבי החושן
גמ"ח מוזות:	0527659122	משפחת קוהלי אבוי החושן 106 טל:

שוב רأיתי בשו"ת מנהחת אשר (ח"ג סימן ק"ז) להганון ר"א וייס שהביא דברי הרמב"ם בהלכות מכירה, (פרק כ"א הילכה א') שכתב, המקנה לחבירו דבר שאינו מסוים, אם היה מינו ידוע אף על פי שאין מדותו ומשקלו ומניינו ידוע הרי זה קנה, ואם אין מינו ידוע לא קנה. ע"ב. ע"ש. וכונתו לומר ובמקרה בכספיות דכל שמכר לו דבר לפי משקל כגון חיטים, ואח"כ נתרר שהיה משקל פחות, והמחיר היה יקר ממחיר השוק, יש אונאה, והמקח בטול. כתוב על זה הבית יוסף (ריש סימן רכ"ט) ו"ל: ו王某 לא כתוב כן הרכמב"ם, אלא בדבר שיש לו שער קבוע כמו החטים וכיוצא בזה. אבל חלב וגיזה שאין להם שער ידוע, אלא כל אחד קונה כמו שחף, לית ביה אונאה. עכ"ל. וכמו שתכתבו לעיל שכל דין אונאה דודוקא בדבר שיש לו שער קבוע, אבל דבר שאין לו מחיר קבוע, אין בו אונאה. אומנם הרמא"א בדרכי משה (שם אות א') ס"ל שיש אונאה בכל דבר, מ"מamushe כתוב שיכול לטעון קים לי דעת השוו"ע שאין בו אונאה. (ועוד יש לדון שדבר זה לא הובא להילכה ברמ"א) מ"מamushe אי אפשר לטעון כן על כל מוצר שיש טעם לשבח ליחסו למוחך במינו או בשוק, שהוא מוצר מיוחד.

עוד יש לומר שככל דיני מחק וממכר נעשה על דעת מהנה המוקם, וכמו שתכתב השוו"ע (סימן רכ"ט סעיף ב') ואף שאירועי לעניין שדבר שם, מ"מ קי"ל כן בכדי דיני ממונות) וכיוון דהשתאל כל ענייני מסחר וקונין נעשה על פי הרשות להagation הצרכן, ומשרד התעשייה. הרין כל הקונה או רוכש ממאו דהוא, או מחנות, או מפעל רוכש על דעת החוק, ומהנה. וידוע שם לא נהגו עמו בשורה, יכול לבטל המחק על ידי פינה להagation הצרכן וכדו'. וכן אין קונה או רוכש דבר עד שבירור ובדק מחירו. ודוק'.

ולסימן א' שכותב ו"ל: בעין הפיקעת שערים ולאו דאונאה, הנה לצערינו כל אחד רוצה להתעורר במה שהוא מעלה המחרים ומאנה את חבריו ועובד בכל מקום ובכל צעד על לאו דאל תונו וג'ו', ונעלם ממוני לעניין מציבינופה בזמן הזה מש"כ בטורחו"מ (ס"ר רל"א ובשו"ע שם סעיף כ') בד"א שלא הוקר השער אבל אם הוקר השער ימכור כפי היוקר, והני מייל היכא דלייכא בי"ד דפרשי לכלהו מוכרים לובני היכא, אבל אי איכא חד דזמין כל מה דיכלול לא מחיב האילחודה לבוני בזול. ע"פ. פ"י אם יש אחד ירא אלוקים שרצה לעשות כהילכה ולא להשתכר יותר על שתות, וע"פ מה שמזכיר שם וחיבים בי"ד להעמיד ממונים על השערים שלא רוחך כל אחד מה שירצה, אלא השיעור למכור סייטוני שמכור הרבה ביחס שותות ברוח, ובחנוני המוכר מעט מעט שמן ג"כ טרכתו ומלבד זה יכול להרוויח שתות.

והשתא אי איכא מייעוטי יראי אלוקים שרצו להנתנהן כן ע"פ דין תורה אבל אין יכולם לעמודanza כי אייל פירוטיהם והצדיקים האלה לא ימצאו עוד סחרה, אז גם הם אינם מחוייבים בכך, וכ"ה הפסיקים דמייר דשר האמוראים המייקרים השער הם גוים דלא צייתהibi דינא, אך הם ישראים עליהם לשמעו לדעת תורה, ואם לא צייתה אויל להם זהה וביבא, ובעו"ה כמה לא מתנהיגים בזה ע"פ הילכה אפי"ט טובים שבנו. עכ"ל. וע"י"ש עוד שכתב שכתעת נשתנו הדורך במקח וממכר, ולא שיר כלכך אונאה בדברים מסוימים.

בכל אופן למשעה מי שיש לו חנות וכדי למפקיע מהירותים, אף אם עשוה על פי צדי ההיינר שהбанנו, מכל מקום יודע שמו מכאן למפקיע מהיר, ומאנה את החיבור. וכמונן שיש לו דבר שהוא ייחודי, או סחרה מיוחדת וכדו' תמיד יכול להליץ בעוד שאין בו מושום אונאה כמו שכתבא.

בעניין הונאת ממון בזמן הזה

הנה בדיון הונאה נתබאר משלטו בשו"ע חו"מ (סימן רכ"ז והלאה) ועיקור דינו שאין למוכר דבר בגין משישית מהחירו, ממה שנמכר בשוק. ושם נתබאר אי שישית הוא מלבר או מלגו. וכן יש יש בשזה פרט דינים עד מתי יכול לחזור בו המתנהה וכו'. אבל אנו בשורות אלו לדון לעניין אם שיר במצב הכללה של ימינו, שהיא אסור לאדם להרוויח יותר משותות, וכן אם אדם קנה דבר בגין משותות, האם יכול על פי דין תורה לבטל המקה.

ולහן נביא כמה נקודות על פי מה שפסקו הרמב"ם והשו"ע. הנה הרמב"ם בהלכות אונאה ומחק טעות (פרק י"ג הילכה ה') כתוב הנושא והנותן באמונה אין לו עליון אונאה. כיצד? חף זה בכך וכך לקחתיו בכך ואני משתמש באוןיה אין לו עליון הוניה. וכ"פ השו"ע חו"מ (סימן רכ"ז סעיף כ"ז) והני שאמן אדם בו, אין לו עליון הוניה. ואב"פ השו"ע ח"ז שאמן אדם בא לחבירו והוא לו קנית את הדבר הזה בסך זהה, ואני רוצה רווח בסך זהה. אפילו אם הקונה הראISON הונeo אותו ומכרו לו בזק, אין בו ממשום הונאה לשני. כיוון שהוא מודיע לו שכרך קונה והוא רוץ רק להרוויח סך מסותים. ובזה אין אונאה. (עיין סמ"ע ס"ק מ"ז) אבל פשוט הדבר שאנו מתקווין להעירים על חבריו, ובאמת אומר לו בכמה קונה, ובכמה מוכר. ולא כמו שאנשים פעמים משקרים, שאמורים קניתי בכך וכך, והם מוסיפים על המקה שbamata קנו. (ובכל אופן בדיון זה יכול הקונה הראISON לכלת למוכר הראISON לשלני שלפנינו כי ולטעון על אונאה, אלא שלא יוכל למוכר לשני שלפנינו כי בהונאה המקה בטול, וצריך להחזיר הדבר).

עוד כתוב הרמב"ם שם (פרק י"ד הילכה א') מה דברים אמרוים, בדברים שיש בהם חי נפש כגון ינות שמנים וسلطות. אבל העיקרי כוגן הקשת והלבונה וכיוצא בהן אין פוסקין להם שעיר, אלא ישתחר כל מה שירצה. עכ"ל. ומבוואר שככל דיני הונאה במכירת דברים, הוא דודוקא במוצרים של אוכל כגון יין שמן וסולט, והוא הדיין כगון היום לחם וחולב, שאנשים קונים בחנות ורוכבים אינם אופנים בבית. (וכן בדברי השו"ע בסימן רכ"ח מבואר דאייר בפירוט ויין ושמן) והטעם נראה מושום שלאו מוצרים אנשים צורכים אותם וחיביכם לצרוך אותם, וישלמו יקר בשבלם, לפחות תיקנו חז"ל שלא להעלות מחירים, אבל מוצרים שאינם צורכי נפש, יכול אדם למוכרם בכמה שירצה, אבל הקונה אינו חייב לתקןו, ורק אם רוצה. וזה דומה לחוק שקבעו גם כו"ם, שאין להפיקע מחייב הלחים והחלב, ויש עליהם פיקוח משרדת התמ"ת).

אומנם בסתמא בדיני אונאה בשו"ע מיבור דכל דין אונאה קיים בדברים שיש כמותם בשוק, וכמו שאמרנו כוגן פירות וככלים מסוימים שהם לחם וחולב, שאנשים דברים שהם ייחודיים למלך מסותים. כוגן מכוניות שהיא מיחודה לחברה מסוימת אי אפשר לומר שיש בה אונאה, כיוון שהחברה החליטה שהזה מוצר שליה, והוא שווה לפיה סכום יקר אפילו בהרבה ממה שמוכרים מכוניות אחרות לחברות אחרות. ואפשר לדמות זאת לכמה עניינים בדיני אונאה, כוגן למה שכתב השו"ע סימן רכ"ז סעיף כ"ג גבי בעל הבית שמוכר תוש�יו ואינה את הלוקח, אין בו משום אונאה. והני כיוון שלו עצמו, או למפעלים מסוימים יש לו ערך גדול למוצר זה, ואין בו דין אונאה. והוא הדיין, אדם שיש לו רכב שלו, והشكיע בו, או שיודע בעצמו שרכבו שמור וכיו"ב, יכול לדרש עליו יותר ממה שנמכר רכבים כמותו בשוק, כיוון דהוא ככל תושמיש בעל הבית, שאין בו דין אונאה. ועוד נתබאר לעיל הנסיבות החושן (יש סימן רכ"ז) שהරוחיב בזה בכמה אופנים. ועוד נתබאר לעיל שבדברים שאין בהם חי נפש, נמי אין בהם אונאה.

פרפראות... הרב משה קלין

אצל בריאות האדם נאמר בפסוק אחד שלוש פעמים ויברא אלוקים את האדים... בצלם אלוקים ברא זכר ונקבה בראשם". ומכיון שתכלית בריאות האדם היא קיום של תריא"ג מצות רמז לך, שלוש פעמים "ברא" 609 ואربع עותיות של האדם מצטרפים ל-613 תריא"ג. (משב"א)

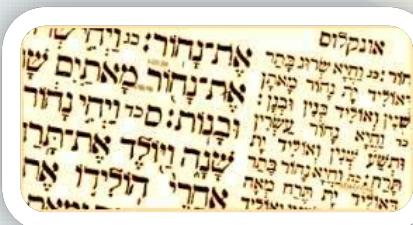
בריאות ברא בצוות ב'': בראשית ומסימית באות ל' "לענין כל ישראל המצטרפות ל"ל", לומר לך שאין התורה נקנית אלא בלב. (ממוקות שונים)

התורה הקדושה פותחת באות ב': בראשית ומסימית באות ל' "לענין כל ישראל המצטרפות ל"ל", לומר לך שאין התורה נקנית אלא בלב.

בראשית ברא בצוות הבריאה השונות משתמשת התורה בלשון "עשה" "ברא" "יצר" המונח "ברא" הינו החשוב ביותר מכיוון שהוא נגזר מהמילה "בורא". (הקב"ה)

שנים מקרא ואחד תרגום

הקדמה: איתא בגמ' ברכות (ח). "לעומם ישלים אדם פרשיותו עם הציבור שנים מקרא ואחד תרגום, ואפילו עתרות ודיבון, שכל המשלים פרשיותו עם הציבור מארכין לו ימי ושותיו". מצות "שנים מקרא" הוא חיוב דרבנן, מתקנת משה רבינו^(א). וחיב להפסיק מלימודו כדי לצאת ידי מצות זו, כמו בכל מצוה דרבנן, ואפילו מי שתורתו אומנתו חייב בשנים מקרא^(ב). התקנה הוא לחזור על הפרשה ג' פעמים, רק שבעפעם השלייתו בחרו ללימוד התרגום במקומם המקרא כדי להבין הענין^(ג).

לכן, אף במקום שאין התרגומים מוסיף או מסביר כלום, "מ' צריך לקרוא אותו כדי להשלים הפעם השליישית⁽⁴⁾. **להבין המקרא והתרגומים:** כתוב בלבוש שטעם תקנות שנימ מקרא הוא "כדי שייהא בקי בתורה", וטעם תקנת התרגומים הוא כדי "шибין העניין"⁽⁵⁾. לכן, בפשטות התקינה הוא לחזור על הפרשה י' פעמיים, ולהבין אותו לכל היותר פעם אחד, ולא יוצא בלי הבנה כלל⁽⁶⁾. וכן כתוב הרודב'יז, שמי שאיןו מבין כלום, פטור הוא, שמה הוועיל לו לומר המילים בלי שום הבנה כלל⁽⁷⁾. מ"מ, כתיב רשות' א' וצ'ל, שלא צריך להבין התרגומים או רש'י' בכל דקדוקה, אלא העיקר שהוא דרך לימוד, וכל אחד כפי דרגתו⁽⁸⁾. אולם, הגרח' ק' שליט'א פסק שגם לעניין תרגום התקינה הוא לקרוא, והוא בזה אף בלי שום דבר-⁽⁹⁾

להוציא המילים בפה: לעניין המקרא, אף שסבירא י"ל שכיוון שניים מקרה הוא בוגדר לימוד, لكن יוצאיו בהרהור כמו כל לימוד⁽⁴⁾. אבל מוכח מהפסקים שמחוויב רקורא המקרא בפה⁽⁵⁾, וצ'ל שתקנו הלימוד באופן קריאה. [ואה"ג, לפ"ז] נמצוא שלאם פטור משנים מקרא⁽⁶⁾. כל זה לעניין המקרא, אבל לעניין התרגום יש לדון, שהוא גם לעניין התרגום תקנו הלימוד באופן קריאה, או שמא התרגומים דינו כשאר לימוד שמספיק בהרהור. ובפשתות מהא שראיתנו שיכול ללמד רשי' במקומות תרגום, ואינו מסתבר לומר שמחוויב לקרוא רשי' בפה, שכן י"ל שהה התרגום אינו מחוויב להוציא בפה⁽⁷⁾. כן הפשטות, וכן שמעתי מר"י ברקוביץ שליט"א. אמן, יש חולקין

רש"י או תרגום: מצד אחד יש מעלה בתרגום שנותן בסינוי, ומצד שני יש מעלה ברש"י שפרש את המקרא יותר מהתרגום (ט'). הש"ע פסק שיוכול ללימוד רש"י במקומות תרגום, אבל יראה שמיים יקרא שיניהם, גם תרגום וגם רש"י (ט'). לעניין איזה מהם עדיף, משמעות המ"ב שעידיף ללימוד רש"י, אבל כיוון שבין כך צריך לקרוא הפסוקים שללא ריאר רש"י, פהו שלישית (ט'), לו יש להווג ללימוד גם רש"י וגם חרבגוט (ט').

אין מקדים: איתא בגמ' ברוכות (ח): "ישלים אדם פרשיותו עם החיבור... שליא יקדים ושליא יאחר". וכותב Tos' "דרהינו ממנחת שבת ואילך עד שבת הבאה, נקראת עם האיבור". פסק הש"ע שמיום ראשונה ואילך חשוב עם האיבור. וכותב המ"ב: "שליאו דוקא מאין בראשו, אלא בוגת הש"ע שגמ' יכול להתחילה ממנהה בשעתו^(ט).

אין מארחים: כתוב בתוס' שם ש"צוה רכיביו הקדושים לבנוו בשעה שנפטר, שלא תאכלו לחם בשבת עד שתגמרו כל הפרשה^(ב). ומסביר שם בתוס' שהיינו ל"מצוה מן המובחר", אבל גם אחרי האכילה שפיר דמי. ומוכח מהש"ע והמ"ב שהnidon הוא לעניין סעודת היום^(ג). עכ"פ, מצוה מן המובחר להשלים לפניהם סעודת היום, ואם לאו,

למוד שנים מקרא בלילה: כתוב בש"ס רלח שצורך ליזהר בלימוד הלילה. וכותב בבא"ה שם שהינו לעניין תורה שבעל פה, אבל אין לקרוא "מקרא" בלילה. וכתב עליו בשעה"צ שיש מקילין בזה, ואף להמחמירין אין כאן איסור רק שלכתהילה יותר טוב למד מקרא ביום^(כד). لكن ראוי לקבוע סדר של "שנתיים מקרא" ביום, אבל אם מתקשה ורואין לך לאפשרות למלתך^(כה).

ח'ז ב' ח'ב'י

תהיילים ושירור לנשים אצל משפחת עטיה רחוב בני החושן 46 בשעה 16:00

קבלת שבת לבנות! בזמו הדלקת נרות אצל משפחת ר' דוד ירושלמי ה"ו, רחוב נופר 9, ממתוקים והפתעות!

מתמידים! כל ערב עם הרב יעקב דרשו ה"ז בבית הכנסת הספרדי מומתאים והפתעות ונחת אמיתית!

בתיה לבנות בבית הכנסת החסידי בשעה 15:00 על ידי משפחת קוהלי הי"ו לבנות עד כיתה ח'